

et virkelig Skolehjem for Børnene. — I Bestemmelsen om Fortsettelseskoler i § 23 findes der den Sætning: Bestemmes Undervisningen for begge Kjøen, bør den gives særskilt for hvert Kjøen." Denne Bestemmelse anser jeg ikke for nødvendig, ja jeg vil endog anse det for heldigt, om den faldt bort. Jeg tror, at man fra de nordamerikanske Skoler har Erfaringer for, at det Allerheldigste er, om Undervisningen, saaledes som den i det Hele er her paa Landet, foregaar som fælleds for begge Kjøen, og det har man i Nordamerika ikke været bange for ogsaa at føre op i de høiere Albersklasser, saa jeg tror ikke, at denne Bestemmelse for Fortsettelseskolen har været nødvendig. Særligt anser jeg det for rigtig, at enhver Kommune i denne Henseende ordner sig paa den Maade, den anser for bedst. — Hvad Læreplichten angaar, skal jeg ganske tiltræde den Lante, der blev udtalt af den sidste ærede Talev. (Bernisen), at det maa anses i høj Grad for ønskeligt, at den gennemføres uden Hensyn til Standsforskjel. Ligesom Børneplichten er almindelig, bør Læreplichten ogsaa være det. De Forpligtelser, der paa hvile Forældrene for Børnene i Kommunestolerne, bør ogsaa gjælde for Albersklasserne fra 7—14 Aar i Realskoler og de lærde Skoler, og det er maasse netop den Forskjel, der har sundet Stedet, som har bevirket, at Mulkssystemet i saa ringe Grad har tiltalt. Jeg skal ikke negte, at mig tiltaler Mulkssystemet heller ikke, hvad enten man vælger de mindre og hyppigere eller de sjeldnere og større Mulktier. Man har ogsaa andre Steder søgt at komme bort derafra. Saaledes har man i de nordamerikanske Fristater, særlig i Massachusetts, Connecticut og New-York indført Lvangsskolen, til hvilken de Børn, der forsomme i utilladelig Grad, henvises, samtidig med, at de midlertidig tages fra Forældrene, eller i alt Fald undrages Forældrenes daglige Myndighed. Man har overhovedet ved Ordningen af det nordamerikanske Skolevæsen ikke været bange for at bruge strenge Foranstaltninger; man har indset, at, hvad man offerer paa Skolerne, sparer man paa Fængsler og Fattighuse. Af en Beretning fra 1871 ses det, at der i Massachusetts fandtes i Fængslerne 14,515 Individuer. Af dem, ophlystes det, havde 40 pCt. aldrig modtaget nogen Undervisning, andre 40 pCt. havde kun gjenneingaaet Forskolen, 84 pCt. vare driftselbige og 80 pCt. Indvandrede eller Saadannes Børn. I Amerika betragter man Skolen som en Modgift mod Driftselbighed, og det paa en meget ansfueelig Maade, idet nemlig de Skatter, der ere lagte paa de stærke Drikke, umiddelbart flyde ind i Skolens Kasse. Men ogsaa i et andet Land, der har en republikansk Forfatning, nemlig Frankrig, er man, saaledes som en tidligere Talev. har bemærket, stemt for strenge Foranstaltninger til Læreplichtens Opretholdelse. Det er udtalt her og næsten blevet til

et Ordsprog, at „liberté de l'enseignement est liberté de l'ignorance", det vil sige: Den fuldstændige Lærefrihed er den fuldstændige Uvidenheds Frihed, og de Foranstaltninger, man i Frankrig har foreslaaet mod ulovlige Skoleforsømmelser, danne en Trappetige, hvis laveste Trin er Advarsel, det næste Offentliggjørelse af Forældrenes Navne, dernæst Forældrenes Tab af politiske Rettigheder fra 1—3 Aar og endelig for selve de unge Menneskers Bedkommende en Forlængelse af Militærtjenesten, idet de Soldater, der ikke have et vist Minimum af Dannelse, maa ligge længere inde end de andre. Men hvad enen Lovforslagets Bestemmelser til Opfyldelse af Læreplichten, o: Mulkssystemet, skal fastholdes eller en anden Lvangsforanstaltning træffes, anser jeg det for en nødvendig Betingelse, at der gives de Forældre, der delvis leve af deres Børns Arbejde, en Erstatning for det Tab, de lide ved at holde Børnene i Skole. Jeg betragter Skolepørgsmaalet som Arbejderspørgsmaalets egentlige Kjerne; men hvis Skolen skal blive til den Betsignelse for Arbejderen, som den bør være, bør man ikke træde Arbejderen for nær ved at forlange Læreplichten strengt oplydt, naan man ikke samtidig giver Erstatning for det Afavn, han maa lide ved at holde Børnene borte fra legemligt Arbejde, og denne Erstatning bør da ikke regnes som Fattigunderstøttelse. Jeg anser Lovforslagets sidste to Linier, der lyde saaledes: „Kommunerne ere forpligtede til at forsyne fattige Børn med Skolebøger og Ervematerialier uden Vedberlag og uden at kræve samme tilbage", som en Bestemmelse, der kan udvides i den Retning, jeg her har nævnt, og som ogsaa ved tidligere Forhandlinger er gjort gjældende her i Thinget. — Jeg skal nu til Slutning fremsøre et Par Bemærkninger om Lilsyn. Jeg mener, at Lilsynet med Stolerne bør være effektivt, og det er maasse netop den Omstændighed, at vi tidligere have offret saa Lidt paa Skolerne, der har bevirket, at vi ikke have sat tilstrækkelig Pris paa et virksomt og godt Lilsyn. Ogsaa her, tror jeg, at vi kunde lære Noget af de nordamerikanske Skoler; der er Lilsynet meget virksomt, det er ikke blot et tilrettevisende, men ogsaa et opmuntrende, veiledende, samlende og ordnende Lilsyn, og Amerikanerne sætte overordentlig stor Pris paa de Aarsberetninger, som udkomme fra Lilsynet. Men Amerikanerne offere ogsaa enorme Summer paa deres Skolevæsen, saa at Svenskeren Hjalmar Edgren i sin Piece: „Förenta staternas folkskoler och högre lärofaten" af 1879 udtaler, at de nordamerikanske Fristater offere mere paa deres Skolevæsen end hele Europa, skjøndt Fristaterne kun have 40 Mill., medens Europa har omtrent 300 Mill. — Idet jeg nu slutter, skal jeg kun udtale det Haab, at Drøftelsen af det foreliggende Forslag maa føre til et for vor Ungdom og dertilgjennem tillige for vort Folks Fremtid lykkeligt Udfald.